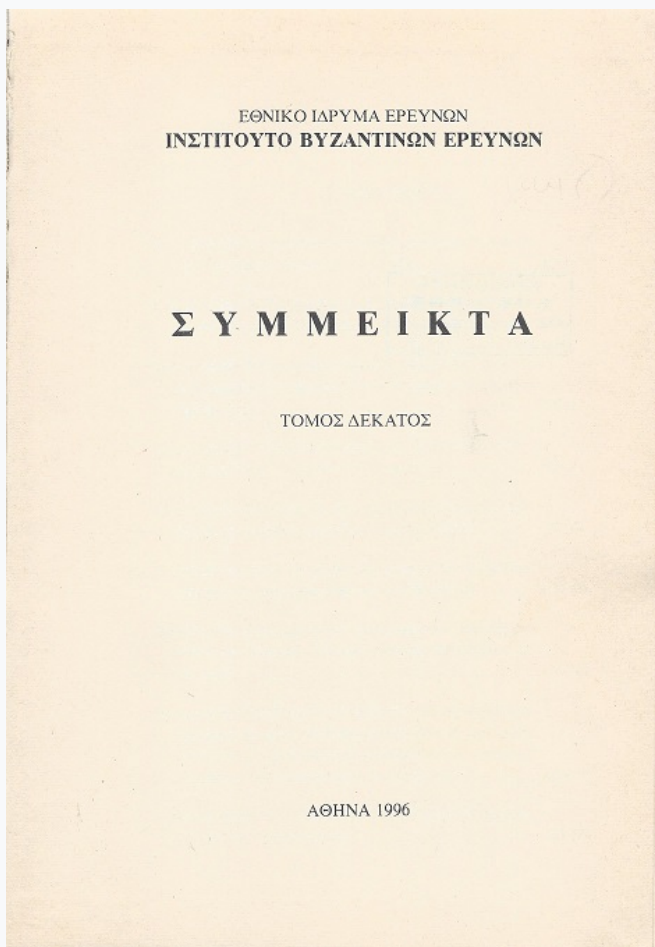

Byzantina Symmeikta

Vol 10 (1996)

SYMMEIKTA 10

Άνθης, πατρίκιος, κόμης του Οψικίου, εκ
προσώπου του Κωνσταντίνου Ε' (μέσα του όγδοου
αιώνα)

Μαρία ΛΕΟΝΤΣΙΝΗ

doi: [10.12681/byzsym.805](https://doi.org/10.12681/byzsym.805)

Copyright © 2014, Μαρία ΛΕΟΝΤΣΙΝΗ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

ΛΕΟΝΤΣΙΝΗ Μ. (1996). Άνθης, πατρίκιος, κόμης του Οψικίου, εκ προσώπου του Κωνσταντίνου Ε' (μέσα του όγδοου αιώνα). *Byzantina Symmeikta*, 10, 37–43. <https://doi.org/10.12681/byzsym.805>

ΜΑΡΙΑ ΛΕΟΝΤΣΙΝΗ

ΑΝΘΗΣ, ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ, ΚΟΜΗΣ ΤΟΥ ΟΨΙΚΙΟΥ,
ΕΚ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ε΄
(ΜΕΣΑ ΤΟΥ ΟΓΔΟΟΥ ΑΙΩΝΑ)

Τρία από τα βυζαντινά μολυβδόβουλλα, που δημοσίευσαν οι Γ. Ζάκος και Α. Βεγλερής το 1972, αναφέρουν ως κάτοχό τους τον αξιωματούχο Άνθη. Παρά το κοινό τους όνομα η ταύτιση των τριών προσώπων, που αναγράφονται στις σφραγίδες δεν είναι αυτονόητη. Ωστόσο, η προσέγγισή τους κρίνεται αναγκαία, εφόσον και τα τρία σφραγιστικά κατάλοιπα τοποθετούνται στο χρονικό διάστημα του 8ου και του πρώτου μισού του 9ου αιώνα. Πρόκειται για τις σφραγίδες 1719, 1720 και 1721¹. Η έρευνα για τους κατόχους τους αποτελεί συμβολή στην προσωπογραφία της περιόδου αυτής.

Η πρώτη σφραγίδα, αρ. 1719, φέρει στον εμπροσθότυπο το σταυροειδές μονογράφημα *Θεοτόκε, βοήθει τῷ σῶ δούλῳ*,² και είναι ανεικονική. Τα δύο αυτά στοιχεία δηλώνουν πιθανότατα ότι ο κάτοχός της έδρασε κατά την εποχή της Εικονομαχίας. Στον οπισθότυπο διαβάζουμε: *Ἄνθη διοικητῆ*

1. G. ZACOS και Α. VEGLERY, *Byzantine Lead Seals*, τόμ. 1/2, Βασιλεία 1972, αρ. 1719, 1720 και 1721. Οι δύο πρώτες χρονολογούνται από τους εκδότες μεταξύ της δεύτερης πενήτηκονταετίας του 8ου και της πρώτης του 9ου αιώνα, ενώ η τελευταία τοποθετείται γενικά στον 8ο αιώνα.

2. Για τον τύπο αυτό βλ. V. LAURENT, *Documents de sigillographie byzantine. La collection C. Orghidan*, Παρίσι 1952, 8 και, 336. Σχετικά με τη χρήση των σφραγίδων με σταυροειδή μονογραφήματα και την έννοια των συμβόλων της περιόδου αυτής βλ. V. LAURENT, *Le Corpus des sceaux de l'Empire Byzantin. V. L'Église. I L'église de Constantinople*, Παρίσι 1963, xxxvi- xxxvii και J. MOORHEAD, *Iconoclasm, the Cross and the Imperial Image, Byzantion* 55, 1985, 165-179.

Κυζίκου. Η δεύτερη σφραγίδα, αρ. 1720, αποδίδει στον κτήτορά της ανώτερα αξιώματα. Στη μία πλευρά φέρει το ίδιο ανεικονικό μονογράφημα, στην άλλη όμως όψη αναγράφονται τα εξής: Ἐνθῆ, πατρικίῳ καὶ κόμητι τοῦ Ὀψικίου. Ὅπως και στο πρώτο μολυβδόβουλλο, ο κτήτορας ονομάζεται Ἐνθῆς, κατείχε τον τιμητικό τίτλο του πατρικίου και, επιπλέον, είχε δικαιοδοσίες στρατιωτικού αξιωματούχου στο Οψίκιο. Η τρίτη σφραγίδα, αρ. 1721, φέρει επίσης σταυροειδές μονογράφημα στη μία πλευρά, ενώ στην άλλη υπάρχει η επιγραφή: Ἐνθῆ πατρικίῳ καὶ ἐκ προσώπου τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν. Στη σφραγίδα αυτή ο πατρίκιος Ἐνθῆς φέρει ακόμη υψηλότερο αξίωμα, αυτό του ἐκ προσώπου του αυτοκράτορα.

Το γεγονός ότι οι εκδότες τοποθετούν τις τρεις σφραγίδες στην ίδια περίπου χρονική περίοδο, καθώς και το ότι ο κάτοχος φέρει το μάλλον ασυνήθιστο αυτό όνομα, συνηγορούν ότι πρόκειται ίσως για το ίδιο πρόσωπο, που ονομαζόταν Ἐνθῆς, και ο οποίος πρέπει να διετέλεσε, πιθανόν διαδοχικά, διοικητής Κυζίκου, κόμης του Οψικίου και αυτοκρατορικός ἐκ προσώπου.

Στο *Βίο Στεφάνου τοῦ Νέου* μνημονεύεται επίσης κάποιος πατρίκιος Ἐνθῆς, ο οποίος φέρεται να κρατεῖ τὴν πόλιν, δηλαδή την Κωνσταντινούπολη, ἀντ' αὐτοῦ (του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ε΄, 741-775), όσον καιρό εκείνος έλειπε σε εκστρατεία στη Βουλγαρία³. Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι ο χαρακτηρισμός του Ἐνθῆ στο *Βίο* προσεγγίζει λεκτικά και ταυτίζεται εννοιολογικά με τον τίτλο που του αποδίδει η σφραγίδα αρ. 1721 και ότι τόσο από την αφηγηματική πηγή, όσο και από τη σφραγίδα, ο Ἐνθῆς εκπροσωπεῖ για κάποιο συγκεκριμένο διάστημα τον αυτοκράτορα στην

3. Η αυτοκρατορική επιστολή προς τον Ἐνθῆ, που παρατίθεται στο *Βίο* του αγίου (ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ, *Βίος τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τοῦ Νέου*, PG 100, στήλ. 1128), έχει ως εξής: διὰ ταχυδρόμου ἐν Σκύθαις πρὸς τὰς τοῦ βασιλέως ἀπέθεντο χεῖρας. Ὅστις δὴ ἀναγνοὺς καὶ καταγνοὺς παρανόμως, ὡς εὐθέτου δραξάμενος καιροῦ, ἀπρίξ βερίδας ἀποστείλας πρὸς τὸν ἀντ' αὐτοῦ τὴν πόλιν κρατοῦντα, Ἐνθῆν τοῦνομα, καὶ τὴν τοῦ πατρικίου ἀξίαν καταλεγόμενον, κελεύει τούτῳ διὰ γραμμάτων περιεχόντων τάδε· «Ὡς πρὸς τὰς ἡμῶν διαταγὰς εὐγνωμόνως διακείμενον σε, δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων πολλαχῶς πληροφορηθέντες τούτου ἕνεκα καὶ τὴν ἐκ προσώπου ἡμῶν ἀξίαν σοι πεπιστεύσαμεν. Ἀστέρων γὰρ δίκην τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀϋπνοὺς διατηρεῖς πρὸς τὴν ἡμῶν ἀνάπαισιν· καὶ εἰκότως, ὡς φίλος πιστὸς καὶ οἰκέτης εὐγνωμόμων. Βλ. τις σχετικές επισημάνσεις της Marie-France ROUAN, Une lecture «Iconoclaste» de la Vie d'Étienne le Jeune, *TM* 8, 1981, 417 και 429.

Κωνσταντινούπολη. Πρόκειται, προφανώς, για τον ίδιο πρόσωπο, το όνομα του οποίου δεν ήταν συνηθισμένο τον 8ο αιώνα. Στηριζόμενος στη μνεία του *Βίου*, ο οποίος αναφέρεται στην πρώτη περίοδο της Εικονομαχίας, ο A. Lombard θεώρησε τον πατρίκιο Άνθη ως έναν πανίσχυρο εικονομάχο και ερμήνευσε τη διατύπωση του σχετικού χωρίου: *ἀντ' αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν τῆς πόλεως ἔχοντι*, ως «τοποτηρητή» (*vicaire de l'empire*)⁴. Στη συνέχεια, ο R. Guiland υιοθέτησε την ερμηνεία του Lombard⁵. Τόσο ο Lombard, όσο και ο Guiland στηρίζονταν, ασφαλώς, μόνο στον αρχικό *Βίο Στεφάνου τοῦ Νέου*. Μολονότι ο πατρίκιος Άνθης δεν αναφέρεται ούτε από τον πατριάρχη Νικηφόρο ούτε από το Θεοφάνη, η ανάμνηση της δραστηριότητάς του και της υψηλής θέσης του φαίνεται ότι διατηρήθηκαν, αφού τον 10ο αιώνα περιλήφθηκαν στη μεταφραστική παραλλαγή του *Βίου* του Στεφάνου⁶.

Ο Άνθης του *Βίου* ταυτίζεται, πιθανότατα, με τον Άνθη, κάτοχο της σφραγίδας αρ. 1721, και η πληροφορία του αγιολογικού κειμένου επιβεβαιώνεται από αυτή την αξιόπιστη πηγή. Αν η υπόθεση αυτή είναι ορθή, τούτο σημαίνει ότι ο πατρίκιος Άνθης έφερε το αξίωμα του κόμητα του Οψικίου, το οποίο του προσέδιδε δικαιοδοσίες στη Βιθυνία, αλλά και ιδιαίτερη ισχύ στα πολιτικά πράγματα⁷. Το λειτούργημα, εξάλλου, του *ἐκ προσώπου τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν* σηματοδοτεῖ το απόγαιο της

4. A. LOMBARD, *Constantin V, empereur des Romains*, Παρίσι 1902, 90 και σημ. 8.

5. R. GUILLAND, *Patrices de Léon III à Michel*, *Byzantion* 40, 1970, 321 και σημ. 3, (=ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Titres et fonctions de l'Empire byzantin*, Λονδίνο 1976, αρ. IX)

6. SIMEONE METAFRASTA, *Vita di S. Stefano minore*, έκδ. Francesca IADEVAIA, Μεσσήνη 1984, 116, στιχ. 1207. Ο κόμης του Οψικίου, Άνθης, δεν μνημονεύεται στους προσωπογραφικούς καταλόγους που περιέχονται σε νεότερες μελέτες: J. HALDON, *Byzantine Praetorians, An Administrative, Institutional and Social Survey of the Opsikion and the Tagmata c. 580-900*, Ποικίλα Βυζαντινά 3, Βόννη 1984, 358-361· Ilse ROCHOW, *Kaiser Konstantin V. (741-755). Materialien zu seinem Leben und Nachleben. Mit einem prosopographischen Anhang von Claudia LUDWIG*, Ilse ROCHOW und R.- J. LILIE, *Berliner Byzantinistische Studien* 1, Frankfurt am Main 1994, 199 κ.ε. και F. WINKELMANN, *Byzantinische Rang- und Ämterstruktur im 8. und 9. Jahrhundert. Faktoren und Tendenzen ihrer Entwicklung*, *BBA* 53, Βερολίνο 1985, 73-76, όπου το οικείο μέρος για τους κόμητες του Οψικίου.

7. Για το Οψίκιο και την ιδιαίτερη σημασία του στη διαμόρφωση της αυτοκρατορικής ισχύος κατά την εποχή αυτή, βλ. T. C. LOUNGHIS, *A Deo conservandum imperiale obsequium. Some Notes Concerning Byzantine Field Troops during the Dark Ages*, *BSI* 52, 1991, 55-56.

πολιτικής του σταδιοδρομίας και επιβεβαιώνει τη μαρτυρία του *Βίου του Στεφάνου*, σύμφωνα με την οποία ο Άνθης απολάμβανε της απόλυτης εμπιστοσύνης του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ε΄⁸.

Έτσι, η σφραγίδα αρ. 1720 θα πρέπει να χρονολογηθεί λίγο νωρίτερα από τη σφραγίδα αρ. 1721, δηλαδή ο Άνθης, πρέπει να ήταν πρώτα πατριίκιος και κόμης του Οψικίου και στη συνέχεια *ἐκ προσώπου*.

Ο Άνθης δεν είναι ο πρώτος αξιωματούχος της εποχής στον οποίο είχαν ανατεθεί καθήκοντα *ἐκ προσώπου*. Πράγματι, την περίοδο που μας ενδιαφέρει, δηλαδή τα μέσα του 8ου αιώνα, οι πηγές μνημονεύουν ένα ακόμη παράλληλο εκπροσώπησης του αυτοκράτορα από ανώτατο αξιωματούχο. Ο πατριάρχης Νικηφόρος και ο Θεοφάνης αναφέρουν ότι κατά το έτος 741 (ή 742;) ο Αρτάβασδος είχε ορίσει ως *ἐκ προσώπου* του στην Κωνσταντινούπολη τον πατριίκιο και μάγιστρο, Θεοφάνη Μονώτη⁹. Το έτος 743 κατέρρευσε η αντίσταση του Αρταβάσδου και των οπαδών του¹⁰, οπότε προφανώς και ο Θεοφάνης Μονώτης απώλεσε το αξίωμά του. Το προηγούμενο αυτό φαίνεται ότι ακολούθησε και ο Κωνσταντίνος Ε΄, όταν όρισε τον Άνθη ως εκπρόσωπό του κατά τη διάρκεια της απουσίας του από την Κωνσταντινούπολη (*πρὸς τὸν ἀντ' αὐτοῦ τὴν πόλιν κρατοῦντα, ἄνθη*)¹¹. Φαίνεται, άλλωστε, πιθανό ότι η θητεία του Άνθη ως κόμητα

8. Η έκφραση, που ο αυτοκράτορας απευθύνει στον Άνθη: *Ὡς πρὸς τὰς ἡμῶν διαταγὰς εὐγνωμόνως διακείμενόν σε*, είναι πολύ χαρακτηριστική για το είδος της εμπιστοσύνης, που έχει στο πρόσωπό του, βλ. πιο πάνω σημ. 2. Ανάλογη μνεία βρισκόμαστε λίγο αργότερα για το γνωστό εικονομάχο στρατηγό Θρακησίον Μιχαήλ Λαχανοδράκοντα: *εὖρον σε ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου ὃς ποιεῖς πάντα τὰ θελήματα μου*. ΘΕΟΦΑΝΗΣ, 446, στίχ. 13-15.

9. ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, 60, στίχ. 14-18· ΘΕΟΦΑΝΗΣ, 415 στίχ. 2-15. Βλ. και GUILLAND, *Patrices*, 323. Για την εξέγερση του Αρτάβασδου βλ. P. SPECK, *Artabasdos, der rechtgläubige Vorkämpfer der göttlichen Lehren*, Ποικίλα Βυζαντινά 2, Βόννη 1981. Ειδικά για τη δράση του Θεοφάνη Μονώτη, βλ. SPECK, *ό.π.*, 75.

10. Για την ημερομηνία (2 Νοεμβρίου του 743), βλ. Ι. Ε. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, *Ιστορία του Βυζαντινού κράτους*, τόμ. Β΄, Θεσσαλονίκη 1981, 139· Αικατερίνη ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, *Βυζαντινή Ιστορία*, τομ. Β.1 (610-867), Θεσσαλονίκη 1993, 122· SPECK, *Artabasdos*, 126 και ROCHOW, *Kaiser Konstantin V.*, 190.

11. *Βίος Στεφάνου τοῦ νέου*, 1128. Βλ. και Marie-France AUZÉPY, *De Philarète, de sa famille et de certains monastères de Constantinople*, στον τόμο Catherine JOLIVET-LÉVY - M. KAPLAN - J. P. SODINI (εκδ.), *Les Saints et leurs sanctuaires à Byzance*, Byzantina Sorbonensia 11, Παρίσι 1993, 121 και σημ. 13.

του Οψικίου άρχισε μετά την καταστολή της εξέγερσης του Αρταβάσδου. Παρά τα δύο παραδείγματα τα ακριβή καθήκοντα του *ἐκ προσώπου* και η θεσμική του θέση παραμένουν ασαφή για την περίοδο αυτή. Πράγματι, ακόμη και κατά τον 9ο αιώνα ο τίτλος *ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως* δηλώνει τον αντικαταστάτη του αυτοκράτορα σε τελετές αναγόρευσης αξιωματούχων¹² και μόνο στις αρχές του 10ου αιώνα τα καθήκοντα του *ἐκ προσώπου* του αυτοκράτορα στη Βασιλεύουσα περιγράφονται αναλυτικά ως αρμοδιότητες του μαγίστρου και του επάρχου πόλεως¹³.

Η χρονολόγηση της τοποθέτησης του Άνθη ως *ἐκ προσώπου* τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν και συνακόλουθα η χρονολόγηση της σφραγίδας αρ. 1721 είναι σχετικά εύκολο να διευκρινισθεί. Σύμφωνα με το Θεοφάνη, ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Ε΄ έστεψε ως συναυτοκράτορα το γιό του Λέοντα την τέταρτη ινδικτιώνα κατά την ημέρα της Πεντηκοστής: *τῷ δὲ ἐρχομένῳ χρόνῳ τῆς δ΄ ἰνδικτιῶνος, τῇ ἑορτῇ τῆς ἀγίας πεντηκοστῆς, ἔστεψε Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβῆς βασιλεὺς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Λέοντα*¹⁴. Πρόκειται για το έτος 751¹⁵, και επειδή το μολυβδόβουλλο αναφέρεται σε δύο αυτοκράτορες το ίδιο έτος προσδιορίζει το *terminus post quem* για την τοποθέτηση του Άνθη ως *ἐκ προσώπου τῶν φιλοχρίστων δεσποτῶν*. Ωστόσο, τα χρονικά όρια της θητείας του Άνθη είναι δυνατό να περιορισθούν. Πράγματι, μεταξύ των ετών 751 και 756 δεν μνημονεύεται καμία εκστρατεία εναντίον των Βουλγάρων, οπότε η απουσία του Κωνσταντίνου Ε΄ από τη Βασιλεύουσα θα καθιστούσε αναγκαία την τοποθέτηση εκπροσώπου του, όπως μαρτυρείται από το *Βίο τοῦ Στεφάνου τοῦ Νέου*.

12. Η μαρτυρία από το Κλητορολόγιο του Φιλοθέου: Ν. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ, *Les listes de préséance byzantines des IXe et Xe siècles*, Παρίσι 1972, 129, 12.

13. Βλ. σχετικά J. F. HALDON, *Constantine Porphyrogenitus. Three Treatises on Imperial Military Expeditions, CFHB 28*, Βιέννη 1990, Text (B), 86-87, στ. 58-91, και σχόλια 41, 67 και σημ. 63, 162, 163, 285, 286. Για τις δικαιοδοσίες του επάρχου βλ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ, *Listes de préséance*, 319-321.

14. ΘΕΟΦΑΝΗΣ, 426, στ. 26-29.

15. Η Ilse ROCHOW, *Byzanz im 8. Jahrhundert in der Sicht des Theophanes. Quellenkritisch-historischer Kommentar zu den Jahren 715-813, BBA 57*, Βερολίνο 1991, 329, χρονολογεί τη στέψη του διαδόχου Λέοντα το έτος αυτό. Η χρονολόγηση επιβεβαιώνεται και από τα νομίσματα: Ph. GRIERSON, *Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection*, τόμ. 3/ 1 Washington 1973 (ανατύπωση 1993), 317-319.

Φαίνεται, λοιπόν, πιθανόν ο Άνθης να επιφορτίσθηκε με χρέη *ἐκ προσώπου* κατά την εκστρατεία του 756¹⁶. Ως αψώτατο χρονικό όριο πρέπει να θεωρηθεί η εκστρατεία του 759 ή 760, η οποία έληξε με την ήττα του Κωνσταντίνου Ε΄¹⁷, αν δεχθούμε ότι ο εικονόφιλος συντάκτης του *Βίου του Στεφάνου* επιθυμούσε να υπογραμμισει ιδιαίτερα την ήττα του εικονομάχου αυτοκράτορα.

Σε ό,τι αφορά τη θητεία του Άνθη ως κόμητα του Οψικίου σημειώνουμε ότι η σφραγίδα αρ. 1720, όπου αναφέρεται μόνο με το αξίωμά του αυτό, πρέπει να είναι προγενέστερη από τη σφραγίδα αρ. 1721 και επομένως ο διορισμός του πρέπει να χρονολογηθεί πριν από το έτος 756. Κατά το έτος 766, σύμφωνα με τη μαρτυρία του Θεοφάνη, θανατώθηκε ο τότε κόμης του Οψικίου *Δαβιδ σπαθάριος κατα τον Βησήρ*, ο οποίος μαζί με άλλους επιφανείς αξιωματούχους συμμετείχε σε συνομιλία εναντίον του Κωνσταντίνου Ε΄¹⁸. Γίνεται, έτσι, φανερό, ότι ο Κωνσταντίνος Ε΄, ακόμη και μετά την επικράτησή του το έτος 743, έκανε σημαντικές προσπάθειες να ελέγξει το στρατό του Οψικίου, που, όπως φαίνεται, είχε συμπαραταχθεί με τον Αρτάβασδο. Ωστόσο, μετά το θάνατο ή την απομάκρυνση του Άνθη δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει στο θέμα του Οψικίου έναν αξιωματούχο της απολύτου εμπιστοσύνης του, όπως ήταν παλαιότερα ο Άνθης.

Η σφραγίδα αρ. 1719 αναφέρεται σε έναν Άνθη, που ήταν διοικητής στην Κύζικο. Το αξίωμα του διοικητή μαρτυρείται ήδη από τον 7ο αιώνα¹⁹. Κατά τον 8ο αιώνα φαίνεται να πρόκειται για έναν κρατικό υπάλληλο με καθήκοντα όχι απολύτως σαφή²⁰. Πράγματι, για τις αμοδιότητες του

16. ROCHOW, *Kaiser Konstantin V.*, 93-94.

17. Για τις εκστρατείες του Κωνσταντίνου Ε΄ στη Βουλγαρία, βλ. Ε. ΚΥΡΙΑΚΗ, *Βυζάντιο και Βούλγαροι (7ος-10ος αι.)*. Συμβολή στην εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου, Αθηνά 1993, 83.

18. ΘΕΟΦΑΝΗΣ, 438, στιχ. 12-14. Πρβλ. HALDON, *Byzantine Praetorians*, 360 και ROCHOW, *Byzanz im 8. Jahrhundert*, 106-107 και 192.

19. Από το έτος 614 και εξής: ZACOS-VFGLFRY, *Byzantine Lead Seals*, 1/1, αρ.131: Θεοδώρου μεγαλοπρεπεστάτου ἰλλουστριου καὶ διοικητοῦ τῶν ἅπανταχοῦ...ρια α ...ου. Επίσης στα Πρακτικά της Εκτης Οικουμενικής Συνόδου του 680 (MANSI, XI, 209B), αναφέρεται: *Παύλου τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπο υπατων, και διοικητοῦ τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν*.

20. W. BRANDES, *Die Städte Kleinasiens im 7. und 8. Jahrhundert*, Amsterdam 1989, 115.

διοικητή πόλεως, οι πληροφορίες μας πριν από τα Τακτικά του 9ου αιώνα που τον τοποθετούν υπό τον γενικό λογοθέτη²¹, είναι αποσπασματικές. Επιπλέον η μνεία της Κυζίκου, πόλης του Οψικίου, και έδρας ενός Άνθη με αξίωμα κατώτερο από αυτό του πατρικίου, οδηγεί στην υπόθεση, ότι η σφραγίδα αρ. 1719 είναι λίγο προγενέστερη από τη σφραγίδα αρ. 1720, που και αυτή πρέπει να είναι λίγο προγενέστερη από τη σφραγίδα αρ. 1721.

Εφόσον οι κτήτορες των τριών σφραγίδων ταυτίζονται, θα μπορούσαμε να υποθέσουμε, ότι ο Άνθης είχε αρχίσει τη σταδιοδρομία του ως διοικητής Κυζίκου, όταν κόμης του Οψικίου ήταν ακόμη ο Αρτάβασδος²². Στη συνέχεια του απενεμήθη ο τίτλος του πατρικίου και το αξίωμα του κόμητα του Οψικίου. Το αξίωμα αυτό πρέπει να διατήρησε ενδεχομένως ως το 765 ή 766, οπότε τον διαδέχθηκε ο Δαβίδ σπαθάριος κατά τον Βησήρ. Το 756 ή το 759 στον κόμητα Άνθη ο Κωνσταντίνος Ε΄ εμπιστεύθηκε τη θέση του *ἐκ προσώπου* του στη Βασιλεύουσα.

21. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΕΣ, *Listes de préséance*, 115, 313, 315. Αποστολή του διοικητή ήταν η συγκέντρωση των φόρων της πόλης ή της περιοχής την οποία είχε υπό τη δικαιοδοσία του.

22. Βλ. παραπάνω σημ. 9.

